

JUDr. Petr Čech, LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Nikoly Koncera
na téma „Blankosměnka“

Rozsah práce: 54 stran

Datum odevzdání práce: 18. prosince 2011

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil poměrně tradiční téma, k němuž se pojí mnohá soudní rozhodnutí i řada odborných pramenů. Na aktuálnosti mu nicméně dodává průběžně narůstající počet dalších soudních rozhodnutí, která se jím zabývají, ale i neutuchající využívání směnky, blankosměnky zvláště, v praxi.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné, především díky rozsahu i hloubce dostupné literatury a dalších pramenů. Vývoj judikatury ovšem v poslední době natolik pokročil, že zdaleka ne všechna nová rozhodnutí jsou odborně zpracována. Je tudíž zřejmé, že diplomant musel při vytváření práce provést i vlastní rešerše a v části materie se zorientovat „na vlastní pěst“. Z textu je zřejmé, že pronikl do odborných zdrojů, které v práci mapuje, i do problematiky, jíž se zabýval, a dobře porozuměl jejímu systému, významu, původu, praktickým dopadům, ale i obecným souvislostem. Oceňuji, že projevil schopnost vlastního úsudku a právní argumentace, ale i polemické reflexe předkládaných argumentů a závěrů.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl za cíl podrobně rozebrat aktuální výkladové problémy související s problematikou blankosměnky. Domnívám se, že tento cíl naplnil. Je třeba vyzdvihnout, že ve značném rozsahu zohlednil závěry tuzemské odborné literatury i judikatury. Některá rozhodnutí však v práci postrádám (v podrobnostech viz níže ad 4.). Mrzí mě také, že diplomant více nepohlédl za hranice tuzemského právního prostředí. Právě rozsáhlá unifikace směnečného práva umožňuje do značné míry čerpat z praktických i teoretických zkušeností zahraničních. To platí dvojnásob pro okolní země, s nimiž nás pojí tytéž kořeny právní úpravy soukromého práva i práva směnečného.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce. Řada jeho úvah se sice opírá o závěry publikované v jiných pramenech, autorův vlastní myšlenkový přínos výslednému dílu je však patrný, a to na více

místech práce. Zvláště vyzdvihuji, že diplomant se pokouší hledat vlastní stanoviska k předkládaným problémům a také je umně argumentovat.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná a dobře uspořádaná. V tomto směru práci nemám co vytknout.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomantova práce s dostupnými prameny je víceméně standardní, poznámkový aparát je bohatý. Po formální stránce bych tomuto aparátu vytknul snad jen opakované plné citace odkazovaných děl.

Z formálního hlediska nicméně nemohu přehlédnout podivný způsob práce s přímými citacemi použitých zdrojů. Řadu z nich diplomant plynule vtěluje do textu, bez zřetelného odlišení uvozovkami. Že se jedná o přímé citace, plyne jediné z použití odlišného písma (kurzíva). V mnoha případech přitom takové citace nebyly nutné. Diplomant mohl klidně použít parafrázi vlastními slovy a na myšlenkový zdroj své úvahy odkázat jen nepřímo. Podobné práce se zdroji by se měl diplomant napříště vyvarovat.

Diplomant ovšem zcela pomíjí literaturu cizojazyčnou. Vzhledem ke koncentraci na problémy s výkladem platného tuzemského práva mu to lze odpustit. Byť jen letmý pohled do zahraničí by však práci – myslím – prospěl. Komparace s cizinou by diplomantovi nakonec mohla pomoci i argumentačně.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka provedené analýzy je přiměřená šíři zadaného tématu. Diplomant si v práci položil několik otázek, které lze mít za stěžejní vzhledem k tomuto tématu. Oceňuji, že při hledání jejich řešení vždy nejprve shrnul převažující, ale i divergující názory prezentované v relevantních odborných pramenech, zmapoval existující judikaturu, zpravidla však rovněž připojil vlastní postoj k věci a stručnou argumentaci v jeho prospěch. Tím osvědčil schopnost odborné rešerše, rekapitulace a prezentace, ale též evaluace a argumentace.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je přehledně strukturováno do kapitol a podkapitol. Rovněž grafická stránka práce vyhovuje požadovanému standardu.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková úroveň práce je slušná, občasné chyby a překlepy se v ní však bohužel vyskytují.

4. Případná další vyjádření k práci

Z věcného hlediska bych rád poukázal na několik nesrovnalostí.

V pasáži věnované otázce, zda listina musí obsahovat alespoň jeden podpis, aby naplnila náležitosti blankosměnky (str. 9), postrádám reflexi jednoho významného rozhodnutí Nejvyššího soudu. Autora by ostatně mohlo přimět i ke změně postoje k otázce, zda je nutné listinu opatřit termínem „směnka“ (viz na str. 13 shora).

Nerozumím tvrzení na str. 11 shora, podle něhož nelze uzavřít, že k vyplnění blankosměnky je bez dalšího oprávněn každý, kdo nabyl blankosměnku prostou některé z jejích náležitostí. Stejně tak pochybuji o správnosti teze o tom, že vyplňovací právo není právem obligačním (na str. 24 shora).

K novému zamyšlení diplomantovi předkládám i jeho úvahu na str. 24 zdola o tom, že předání listiny prvému nabyvateli netvoří předpoklad vzniku vyplňovacího práva, nýbrž pouze jeho výkonu. Z jaké koncepce vydání cenného papíru diplomant vychází? Nemá snad vyplňovací právo za akcesorické (viz např. na str. 21)?

Na str. 25 diplomant bez výjimky uzavírá, že k platnému uzavření dohody o vyplňovacím právu zákon nevyžaduje písemnou formu. Prosadí se však tento závěr vždy? Nenavádí nás loňská směnečná judikatura k modifikaci tohoto závěru přinejmenším v jednom případě (i když se výslovně netýká blankosměnky, nýbrž obecně směnečné smlouvy)?

Pochybuji o správnosti diplomantovy úvahy na str. 39, v níž diplomant hodnotí jako problém, podepíše-li blankosměnku za právnickou osobu někdo, kdo je k tomu v daném okamžiku oprávněn, avšak na listinu je později doplněno datum jejího vystavení odpovídající době, kdy již podepisující k takovému jednání nebyl oprávněn. Jak je to ale s právními účinky vyplnění směnky?

Na str. 44 diplomant uzavírá, že úspěšným namítnutím vadného vyplnění směnky je zmařen výkon práv proti směnečnému dlužníkovi. Obávám se, že pouhá námitka zde ale stačit nebude.

Na str. 49, u směnky pro solvendo, postrádám bližší rozvedení právního vztahu směnečného a kauzálního závazku. Diplomant se omezuje na konstatování, že směnečný závazek má „přednost“ před platbou ze vztahu kauzálního. To, myslím, není úplně přesné.

V pasáži k vymáhání směnek v rozhodčím řízení (str. 54) významně postrádám reflexi (třeba i kritickou) loňské judikatury Nejvyššího soudu.

Na str. 23 zdola diplomant hovoří o právu „sui genesis“.

Uvítám, jestliže se diplomant ke shora uvedeným okruhům vrátí při ústní obhajobě a své úvahy upřesní, popř. doplní.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Odkazuji na okruhy vymezené výše ad 4.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor uvedeným výhradám práci pokládám za způsobilou obhajoby i obhajitelnou. Předběžně ji navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře, konečné hodnocení nicméně ponechávám závislým na průběhu ústní obhajoby.

V Praze dne 17. ledna 2012

JUDr. Petr Čech, LL.M.